

Oznaniša

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; veče pis-menke plačujejo po prostoru. Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi sene vračajo.

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V torek,

četrtak in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . 7 for. 50 kr.
" pol leta . 3 " 70 "
" četrt leta . 2 " " "
" mesec . — " 70 "

Po pošti:

Za celo leto . 9 for. 50 kr.
" pol leta . 4 " 80 "
" četrt leta . 2 " " "
" mesec . — " 90 "

Št. 8.

V Celovcu v saboto 19. januarja 1867.

Tečaj III.

SLOVENCII!

V malo dneh so nove volitve za deželne zборе. S cesarskim pismom dne 2. januarja t. l. razpustili so se dosedanji deželni zbori in razpisale se nove volitve. Že 21. januarja bo pri nas volitev novih deželnih poslancev.

Skoro bo minulo šest let, kar so bile prve volitve. Šest let zborovali so tisti možje, ktere smo si l. 1861 bili zbrali za svoje zastopnike. Kaj pa je v teh šestih letih storila večina štajerskega deželnega zbora za nas Slovence, kterih nas je vender več kot 400.000 memo 600.000 Nemcev? V kratkem rečeno — malo manj, kot nič. Ktere koristne naprave je vpeljala za nas? Nobene. Ktera bremena nam je polajšala? Nobenega. V vseh šestih letih se je večina štajerskega deželnega zbora kazala neprijazna Slovincem, ni poslušala, še manj pa potrdila, kar sta v prid in korist Slovincem nasvetovala edina naša zagovornika v deželnem zboru, gg. M. Herman, poslanec ptujskega volilnega okraja in dr. R. Razlag, poslanec celjskega volilnega okraja. In vender smo tudi mi Slovenci prebivalci in sicer najstarejši in prvi v tej deželi, tudi mi plačujemo, pa ne ravno malo davkov, tudi mi dajemo in sicer razmerno več svojih sinov v vojake, kakor marsikteri avstrijski narod. Deželni zbor štajerski bi toraj moral skrbeti za nas Slovence ravno tako, kakor za Nemce, moral bi biti tudi nam Slovincem milosrdna mati, ne pa neusmiljena mačeha. —

Podpirali so pa večino deželnega zbora v tem nam protivnem početju tudi nekteri poslanci, ki so sicer bili izvoljeni od slovenskih kmetov, in kteri bi se toraj morali potegovati že iz poštenosti za pravice svojih slovenskih volilcev, a namesto, da bi bili storili to, so le nasproti govorili, so skušali podbijati najboljše predloge gg. Herman-a in dr. Razlag-a, in so sploh le z Nemci vlekli.

Tako Slovenci! so od Vas izvoljeni poslanci ravnali z Vami.

Sedaj pa je minula šestletna doba tega zbora, prenehalo je tudi pooblastilo, ktero ste dali pred 6 leti tem možem, da bi Vas zastopali kot Vaši poslanci, v Vašem imenu govorili in za Vaše pravice se potegovali v deželnem zboru.

Prišel je čas nove volitve. Sedaj moramo pokazati tudi mi Slovenci, da nismo zaspanci, da smo se zdramili in se zavemo svojih pravic. Sedaj je treba pokazati pri volitvah, da tisti možje, ki so v deželnem zboru govorili proti pravičnim našim zahtevam in željam, kakor sta jih izrekla gg. Herman in dr. Razlag, ki so se zmirom držali le nemške stranke, za svoje volilce Slovence pa nič niso marali, da ti možje so izgubili Vaše zaupanje, ker niso ravnali po Vašej volji.

Volitve v prihodnji deželni zbor so pa še važnejše, ker morebiti od tega zbora izbrani zaupni možje pojdejo na Dunaj v skupni državni zbor, skupni za vse avst. narode, kteri bo imel pravico izreči, kako se bo Avstrija v prihodnje uravnala, kakošna bo avstrijska državna ustava. Sedaj se bo odločilo, ali dobimo v Avstriji tako ustavo, da bodo vsi avstrijski narodi, toraj tudi mi Slovenci uživali enake pravice in enako svobodo, ne pa samo enaka bremena nosili brez enakih pravic — ali pa se bo tudi zanaprej merilo Nemcem in Madjarom z drugo mero, kakor nam Slovanom. —

Zato nam je treba največe previdnosti pri prihodnjih volitvah, sicer utegne zanaprej še slabeje biti za nas Slovence, kakor je bilo do sedaj.

Da se to ne zgodi, in da ne bodo volitve spet tako nesrečne, kakor l. 1861, sešli so se te dni v Mariboru slovenski rodoljubi, se posvetovali in pomenkovali, kteri možje bi bili najsposobnejši za deželne poslance.

Po tehtnem prevdarjanji in po dogovoru z volilci raznih okrajev, sklenili so Vam, Slovincem, nasvetovati te-le može, da jih izvolite za svoje zastopnike v deželni zbor:

- 1) Za volilni okraj **Maribor, slov. Bistrica in Šent-Lenard, g. dr. Jože Vošnjak, c. kr. zdravnik v slov. Bistrici, g. dr. Ferdinand Dominkuš, odvetnik v Mariboru.**
- 2) " " " **Ptuj in Rogatec, g. Mih. Herman.**
- 3) " " " **Ljutomer, Ormuž in gornja Radgona, g. dr. Mat. Prelog.**
- 4) " " " **Brežce, Sevnica in Kozje, g. Alojzi Lenček, posestnik na Blanci blizo Sevnice.**
- 5) " " " **Celje, Vransko, Laško, Gornjigrad, Jelše in Konjice, g. dr. Razlag, g. Janez Lipold, posestnik v Mozirji.**
- 6) " " " **Slovenji Gradec, Marnberg in Šoštanj, g. Jakob Meško, dekan v Marnberzi.**

Imeni Herman in Razlag slovite po vsem Slovenskem. Ni nam torej treba, nju še posebno priporočati. Prepričani smo, da Vi volilci iz ptujskega in rogaškega okraja tudi pri volitvi 21. januarja vsi kot en mož bodete glasovali za g. Herman-a, ter mu tako vsaj nekoliko skazali hvaležnost, ktero mu je dolžen ves slovenski narod. G. Herman je v preteklih šestih letih v graškem deželnem zboru za nas Slovence prestal marsiktero grenko uro, požirati moral marsiktero britko besedo: vender ni se prestrašil, stal je kakor trdna skala sredi viharnega morja in pri vsacej priložnosti je zagovarjal in se potegoval za pravice svojih slovenskih volilcev. Slava in čast g. Hermanu! Slava in čast pa tudi njegovim volilcem v ptujem in rogaškem okraju. Njega zvesto podpiral v deželnem zboru je vselej g. dr. Razlag; volilci celjskega okraja, ki so si ga enoglasno izvolili za svojega poslanca, imajo v njem zastopnika, kteri ni samo v srcu vnet za blagor naše domovine in našega naroda, ampak kteri tudi to, kar v srcu čuti, ve razodeti v krepkem prepričavnem govoru.

Za drugega poslanca Vam, volilcem celjskega volilnega okraja svetujemo g. Janeza Lipolda, posestnika v Mozirji, kteri ne ve samo iz lastne skušnje, kako trdo se kmetu godi, ampak se je tudi zmirom trudil za povzdigo kmetijstva in trgovine v južno-slovenske kraje.

Vi volilci mariborsko-, slov. bistriško-, šent-Lenarškega okraja imate take može med Vami, kteri se vedno potegujejo za Vaše pravice in Vaše dobro. Gg. dr. Jože Vošnjak, zdravnik v slovenskoj Bistrici in dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik v Mariboru ne poznata samo dobro vseh okolščin teh treh okrajev, ampak sta tudi iskrena rodoljuba in bota gotovo, kadar bo le treba v deželnem zboru, povzdignila svoj glas za slovensko ljudstvo in njegove zadeve in potrebe. Zvolite nju toraj za Vaša poslanca!

Ljutomer, Ormuž in gornja Radgona! Lepi kraji, rodovitni kraji! Na Vaših homcih najzlahtnejši vince dozori in razveseljuje človeško srce. V Vaših kmečkih hišah porodil se je že marsikteri mož, kteri zdaj slovi po svoji učenosti, po svojih vednostih, pa vender ni pozabil na prekrasni svoj rojstni kraj, ni pozabil, da je sin slovenskega naroda. Lehko bi Vam toraj nasvetovali celo vrsto Vaših rojakov, kteri bi vsi imeli vse lastnosti, zastopati Vas v deželnem zboru. Po izrečni želji volilcev teh krajev pa priporočujemo Vašega slavno-znanega rojaka, g. dr. Mat. Prelog-a, zdravnika v Mariboru. Ker je kot zdravnik mnogo let med Vami bival, Vam je dobro znan po svojem poštenem značaju in po svojej ljubezni do naroda. On je sloveči in marljivi spisovatelj podučljivih slovenskih knjig in se vsegdar poganja za poduk in večo omiko našega, žalibože še jako zaostalega ljudstva. Dr. Mat. Prelog naj bo toraj Vaš poslanec v prihodnjem deželnem zboru. —

Vam, volilcem, breško-, sevniško- kozjiškega okraja priporočujemo po dogovoru s tamošnjimi volilci za poslanca g. Aloj. Lenček-a, posestnika na Blanci blizo Sevnice. Kot gruntni posestnik najbolj pozna res velike težave in bremena kmečkega stanu in ker je pošten mož, ki mu je v resnici mar za veči blagor našega ljudstva, se bo tudi v deželnem zboru zmirom potegoval za polajšanje teh bremen.

Vi, volilci v slovenje-graškem, šoštajnskem in marnberškem okraji ne bodete sami zaostali za vsemi drugimi Slovenci. Tudi Vi bodete stopili v kolo svojih slovenskih rojakov, spoznavši, da vsi prebivalci ene hiše, vsi družniki ene družine morajo skup držati, morajo biti enih misli, drug drugemu pomagati, vsi stati za enega, vsak stati za vse, če hočejo, da se ne podere hiša, da ne propade družina. Tudi Vi Slovenji-Gradčani, Šoštajncani in Marnberžani ste naši slovenski bratje, tudi Vi ste sinovi slovanskega naroda, čez kterega ni večega na svetu. Združite se toraj z nami in ne dajte se še dalje slepariti od sebičnih hinavcev, ki se sladkoustno klatijo okoli Vas, Vam obetajo zlate gradove, za hrbtom se pa norca delajo iz Vas, pa Vas zasmehujejo, da jim tako radostno pomagata, polniti si svoje nikdar site mošnje, Vi sami pa pridete na kant. Zdromite se toraj, poslušajte nas, Vaše rojake, ki jo dobro mislimo z Vami. Zvolite si za svojega poslanca Slovenca, zvolite si moža, ki med Vami živi, Vaše kraje pozna, in kteremu je mar za Vaše želje in potrebe. Zvolite si Slovenca, ne pa tujega človeka, inostranca, kteremu bi bilo toliko mar za slovenske volilce, kakor volku za jagnjeta. G. Jak. Meško, dekan v Marnberzi, kterega Vam priporočujemo, je samostalen in izveden mož, kteri ima srce za Vas in kteri bo tudi združen z drugimi slovenskimi poslanci v deželnem zboru zagovarjal pravice in želje svojih volilcev. Le zvolite ga!

Slovenci!

Te može Vam svetujemo za Vaše poslance. Vsi slovijo v svojih okrajih ne samo kot pošteni, ampak tudi kot izvedeni rodoljubni, samostalni in srčni možje trdnega značaja, ki se ne bojijo nobene zamere, če gre za resnico in pravico in ki se bodo tudi v deželnem zboru dolgih šest let vselej upali, resnico vsakemu, tedaj tudi vladi v obraz povedati. Ravno takih mož pa nam je treba v sedanjih časih.

Volilci! V vaših rokah ni samo vaša osoda, ampak tudi osoda celega ljudstva, katero je izbralo Vas, da v njegovem imenu izvolite poslance. Imenitna je Vaša naloga. Pridite toraj vsi k volitvi, ker je vsaki glas važen in morebiti celo odločiven. Pridite vsi! Pri volitvi pa se ne dajte odgovarjati, niti oplahiti, ne dajte se slepariti od krivih prerokov, ki se bodo plazili okoli Vas, pa Vas skušali preobrniti s hudobnimi lažmi in gerdim obrekovanjem. Ostanite stalni, in glasujte povsod vsi, kakor en mož, za poslance, ki Vam jih nasvetujemo mi, Vaši rojaki, Vaši slovenski bratje.

Bodimo složni in zmaga bo naša!

Dr. Štefan Kočevar v Celji. France Kapus, trgovec v Celji. Ivan Žuza, rudniški posestnik v Grižah. Fr. Grobelnik, posestnik v Žavcu. Šentak France, posestnik na Vranskem. Dr. Fr. Bratkovič. J. Horjak, posestnik v Laškem trgu. Goričar Mat., posestnik v Mozirji. Dr. Gust. Ipavec, v Šent-Jurji. Prof. Jože Šuman. Božidar Raič. France Divjak, posestnik v Framu. Davorin Grizolt, posestnik v Smolniku. France Ratej, notar v slov. Bistrici. Peter Limavšek, gostilničar v slov. Bistrici. Dr. Jože Muršec, profesor v Gradcu. Knez Slavoljub, notar, v Šent-Lenartu. Dom. Čolnik, posestnik na Drvanji. Dr. A. Klemenčič, v Ljutomeru. Jože Razlag, kmet v Radoslavcih. Dr. A. Magdič, v Ormužu. France Jančar, v Negovi. Jan. Schönwetter, notar v Ptuj. Dr. Jan. Vošnjak, prošt v Ptuj. Žurman Jan., posestnik pri sv. Trojici. Dr. J. Sernee, odvetnik v Kozjem. A. Pirnat, v Golčah. Franke Vošnjak, posestnik v Šoštanju. Dr. Mencinger Jan., v Brežcah, Šetine Janez, kmet v Bukovšku. J. Vivod, mlinar v Šent-Vidu.

Avstrijsko cesarstvo.

Na Dunaju 14. jan. (Odbor za nadzorstvo državnega dolga. Nemci in izredni državni zbor. Volitve.) Cesar je potrdil posebno postavo, po kateri ima odbor za nadzorstvo ali kontrolo državnega dolga tudi na to paziti, koliko da se državnic izda. To postavo je priobčila „Dunajčan-ka“ 13. t. m.

V nedeljo 13. t. m. se je zbralo tukaj pri Pratobera-tu nekaj nemških prvakov iz različnih dežel avstrijskih; med temi so bili iz Štajerskega: Blagotinšek — Kaiserfeld, Rechbauer in iz Kranjskega Auersperg — Zelenec. Dr. Stieger iz Celovca je samo pismo poslal. Pogovarjali so se, kako naj se v prihodnjih deželnih zborih obnašajo „ustavozvesti.“ Nemci ter sklenili, da bodo Nemci v deželnih zborih prvič protestovali proti izrednemu državnemu zboru, potem pa po februarnej ustavi volili poslance v ozi državni zbor, kteri se je včasih, kakor je znano, tudi raztegnil za širjega, kakor je ravno naneslo.

Tako tedaj Nemci ne gredo v izredni državni zbor Belkredijev, ki bi vendarle vsaj nekoliko pravičnejši bil drugim avstrijskim narodom; oni samo hočejo iti v Schmerlingov ozi zbor, ki je vse druge narode razun Nemcev kontumaciral. V ožem državnem zboru se hočejo potem o državnopravnih zadevah pogovarjati, ako lih februar-arna ustava pravi, da ima o tem le pravico širji državni zbor odločevati. Pazato se naši Velikonemci malo brigajo, ali ima pravico ali ne, ali pridejo Čehi, Poljaki in Slovenci ali ne, njim je le za to mar, da zopet svojo nemško izobraženost in zgovornost na svetilnik postavljajo, druge narode pa majorizujejo. —

Tudi nam ni veliko ležeče na „izrednem“, ali v „ozi“ zbor pa že nikakor ne gremo; prav nam je, da se že v začetku dvalizem zatere, prispeli bodemo potem še lože k našemu cilju. Ako človek čisto objektivno pregleduje vedenje nemških centralistov in dvalistov, pač se mora vprašati, ali ti gospodje bolj gledajo na Dunaj — v srce avstrijsko —, ali pa v Berlin — v glavno mesto prihodnje Velikonemčije.

Ali je mar že res čas prišel, da bodo Nemci z veseljem si voščili, da se Avstrija razdere in bi se oni s „svojimi inteligentnimi brati“ združevali? — Za nas Slovane, —

to naj si Nemci, posebno pa Štajarski avtonomisti, dobro zapomnijo! — ne bode nikoli čas prišel, da bi pogina Avstrije želeli, nego mi hočemo vsi kakor en mož stati za našo Avstrijo, in se za njo potegovati bodi si z uma svitlim mečem ali pa na krvavih bojiščih! — Za volitve se kolikor mogoče agitira in že so znani kandidati za Češko in Štajersko priporočeni, od ondotnih nemških prvakov. Pa tudi Slovani imajo že svoje kandidate in upati je, da bodo večidel tudi izvoljeni, in k temu pomozi Bog!

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Volitve; baklada; kmet. društvo; podporno društvo.) Slovenci na Koroškem ne spimo; od vseh strani se nam naznanja, da delajo naši domorodci. Je pa tudi živa potreba, da jih le majhino peščico naših rodoljubov v dež. zbor spravimo. Naspotniki naši delajo na vso sapo in pošiljajo pisma in oklice, hodijo in vozijo se križem sveta in še to slišimo trditi, da se tudi ne ustrašijo nepoštenih potov. Tako se je po mestu raznesel glas, da je našega dež. predsednika bar. Schluga pri ministerstvu zatožil in ovadil ravno tisti poslanec ki je edini stal proti nemškutarski stranki v letošnjem zboru. To vse je gerda, nesramna laž in le na to meri, da bi se tisti gospod prav počernil in ne volil več. V prihodnjem listu naznanimo imena tistih gospodov, ktere svojim volilcem lepo priporočamo, naj jih volijo za poslance. Danes le to še povemo, da so naše oči napete na štajerske Slovence. 21. t. m. bojo in sicer prvi med Slovenci volili. Slovenski bratje na Štajerskem! pokažite, da ste politično omikani in zreli, — deržite se svojih starih in zvestih rodoljubov pa volite enoglasno le od njih Vam priporočene gospode! — 16. t. m. zvečer je bila baklada namenjena našemu poprejšnemu dež. predsedniku. Pa zahvalil se je zanjo in rekel, naj se opusti, da se to poslavljenje kje narobe ali krivo ne obrača in sodi. Sicer je pa to tudi gotovo, da je vso to agitacijo sprožilo le nekaj mladih ljudi, ki imajo vročo kri pa kratko pamet! Vse se poprašuje, čemu se je baron Schluga izvolil za čestnega meščana, zakaj se mu napravlja baklada? Vse sprevidi in pravi, da samo zavoljo tega, da se

napravi demonstracija proti sedanji vladi; torej opozicija ali nasprotovanje za vsako ceno! Ali je to pametno in koristno? — Občni zbor kmetijskega društva je spet g. dr. Burgerja izvolil za svojega vodja. Pametnejši ljudje so pričakovali, da se bode to postarano društvo omladilo in krepkejši stopilo na noge; pa kakor se vidi, ostane še vse pri starem. — Vse veselejši in boljši dela društvo v podporo obertnikom in rokodelcem. Na menjice je posodilo denarja 63.405 gld. 10 kr.; kapital ali glavica iznaša 48.034 gld. 17 kr., celo leto je denarja med družniki tekalo 210.765 gld. Družnikov šteje 358, kterim je pervosednik urar g. K. Martinis. —

Iz spodnje Zilje. (G. prof. A. Einšpieler v Celovcu.) Po sadu in delu se človek sodi in pozna, ne pa po lepih besedah in sladkih obljubah. Kažem torej na dela ali fakta, kakor jih nahajam v štenografičnih zapisnikih od l. 1863. Iz teh zapisnikov vidim, da je le eden izmed vseh poslancev vselej govoril za ubogo ljudstvo, za pravo svobodo in sicer govoril tako moško in krepko, da je to marsikomu neljubo in neprijetno po ušesih zvonilo. Ta mož se je potegoval za avtonomijo naših sosesčin. Za to je nasvetoval in zagovarjal, naj se za občinske potrebe osnujejo majhne občine po farah, ki svoja opravila lahko oskerbljujejo brez plačanij pisarjev, ki le prerači celo sosesko tiranizujejo in molzejo. Zraven teh malih občin naj se pa napravijo večje ali tako imenovane okrajne občine (Bezirksgemeinden), ktere bi lahko potrebne uradnike plačevale, zraven bi pa več del tistih opravil oskerbljevale, ki jih c. k. okrajne gosposke sedaj v rokah imajo in ž njimi naše župane, kakor svoje hlapce komandirajo: C. k. okrajne gosposke bi po takem postale nepotrebne, birokratična mašina bila bi zmanjšana in naši kmetje bi ne plačevali toliko davkov, zraven bi pa lože dihali in se prosto gibali. — Dalje je ta gospod govoril tudi zastran gospodarstvenih zadev. Nasvetoval je, naj se prevdarja, ali bi se odkupljevanje servitutov ali gornih pravic ne moglo tako izpeljevati, da bi kmetom za les in planine preveč terda ne hodila. Pa njegov nasvet žalibog ni obveljal, timveč padel je pod mizo! Tudi je ta gospod predlog storil, naj se tako imenovane realne pravice (Realgewerbe) tudi odškodujejo, kakor se je desetina in druga taka

roba nekdanjim grajščinam odkupila. Glejte! vse za uboge kmete! Večkrat je opominjal, da naše mošnje koljete dve veliki armadi: armada s peresom pa armada s puško; naj se torej naša politična uravnava tako osnuje, da ne bo toliko uradnikov treba, zunanja politika pa tako dela, da bomo mir in pokoj imeli s sosednimi državami.

Ravno tako je ta poslanec tirjal politične pravice in se poganjal za pravo politiko. On je nasvetoval, naj se naša preostara tiskarna postava, ktera je toliko vrednikov pripravila v ječo, škodo in sramoto, skorej preuredi; — da se vpeljejo tudi pri nas porote (Schwurgerichte), kakor so po vseh ustavnih državah v navadi. On edini med vsemi 37 poslanci je bil proti Schmerlingovi politiki, vsi drugi so jo do nebes povzdigovali. Zdaj pa vsak količkaj politično omikan otročiček sprevidi, kdo da je pravo terdil. —

Slednjič se je ta gospod tudi poganjal za narodne pravice Nemcev in Slovencev. Nikoli ni rekel žal - besedice zoper koroške Nemce in nikoli ni žalil njih narodnih pravic. Pa potegoval se je tudi za Slovence in pri vsakej priložnosti tirjal, naj dobojo tudi oni tiste pravice, ki jih imajo že od starodavnih časov koroški Nemci. Storil je v ta namen predlog, naj se štenografični zapisniki dež. zbora tudi po slovenski tiskajo; naj se v deželno bolnišnico jemljejo v službo le taki ljudje, ki znajo tudi slovenski, in naj se pri komisijah za odkupljenje servitutnih pravic postavijo taki gospodje, ki znajo s slovenskimi kmeti tudi slovenski obravnavati.

Tako se je ta gospod obnašal kot poslanec v dež. zboru l. 1863; le vzemite štenografične zapisnike v roke in prepričali se bote, da je vse res. Kar je pa v dež. zboru z besedo terdil in tirjal, to je branil s peresom v svojem časniku: „Stimmen aus Innerösterreich“ še zdaj slovijo in še zdaj se rade prebirajo.

Pa kakor se pogostoma na svetu godi, bil je ta poslanec marsikomu hud tern v peti in znano je, da je za plačilo svojega truda prejel osramotenje, kazni in ječo. Nekaj preostro je v svojem časniku zoper deželni zbor pisal in djano je bilo po njem! Bil je politično mertev, pa po cesarskem pomiloščenju je spet od smerti vstal.

Vsak politično omikan in zrel narod česti in voli rodoljubne možé, ki so delali in terpeli za-nj. Slovenci! kažite, da ste politično zrel in spodobno hvaležni, pa deržite tega gospoda z obema rokama in volite ga enoglasno za svojega poslanca!

V Slovenjem Gradu (K volitvam pametno in previdno!) Volitve, neizmerno važne volitve za nas Slovence so pred nami. Zdaj nam velja pokazati, da nočemo več služiti „tujčevi peti“ v podlago. Kakšnega značaja možé da voliti imamo, si nam že povedal, dragi „Slovenec“. Ali bodo se pa res taki možje volili, je prašanje, ki zadeva posebno naš volilni okraj.

Ne dvomim, da ni pri nas mož, kakšnih nam je potreba, vendar pa ljudstvo sploh je še v narodnih rečeh zelo zaostalo in torej ne ve, kje ga čevlji žuli. Koliko jih je, posebno na kmetih, ki so za volilce izbrani, ki pa ničesar ne vedó, zakaj bodo volili. Domoljubi! tukaj je treba ljudstvo podučiti; treba je mu naznaniti, da volitev ni kar si bodi, ampak da gre za naše blagostanje in da dostikrat en edini glas za celi okraj odloči. Da! treba je ljudstvu pokazati možé, ki so „naše gore listi“, katerih srce za naš blagor gori. Take možje priporočajmo; priporočajmo pa, da se volijo složno.

Koga bomo pa torej volili mi v našem volilnem okraju? Ali ste Šostajnčani složni z Marenberžani in Slovenigračani, — in če ste složni, bodete volili „domačina“, in sicer tistega, ki ga priporoča domoljubni naš volilni odbor. Ta gospod pa je dekan J. Meško. —

Možá, kakor je bil dozdani naš poslanec v deželnem zboru, g. Lohninger, — takega zastopnika naroda našega spet voliti, tega nas vendar Bog varuj! Kakor se sliši, zdihuje omenjeni gospod strašno po poslanstvu in že letajo vrane okoli, da bi ga priporočeval; vendar bo pa težko kaj z njim, ker ga ljudje že prav dobro poznajo!

Kdor še ne ve, da tukaj Slovenci stanujejo, tisti tudi ne more njih zastopnik v deželnem zboru biti!

Če smo tedaj tukaj samo Štajarci, kakor g. Lohninger pravi, a ne Slovenci, kaj pa tedaj govorimo? Morebiti štajarski jezik? Kakšen je pa ta jezik? Po premodri Lohningerjevi logiki Bavarci niso Nemci, ampak Bavarci. Pojdi se solit! Boljše bi ti bilo, da bi ostal zunaj na Dunaja, od koder si prišel, namesto da tukaj svojo velikomnoško modrost prodajaš! — Govoril bi še tukaj lahko marsikaj, pa bom za zdaj rajši molčal. Če bo potrebno, bomo že še pero našli. —

* Ne daj se vendar motiti, pošteno slovensko ljudstvo, od nemških prišlecev in njihovih nemškutarskih privržencev, ampak poslušaj svoje prave prijatelje, slovenske domorodce. Duhovniki, učitelji! Vi imate velik upliv do ljudstva; gibajte se vendar in skrbite za njegovo blagostanje, tudi v materijalnem in političnem oziru, potem bote njegovi pravi prijatli. —

Posebno v našem kraju še vse preveč spi. Kje so pa domorodci? Razum nekterih duhovnikov in učiteljev jih pač lahko na prste sešteješ. Koliko udov šteje v Šmarski dekaniji „družba sv. Mohora“; koliko pa „slovenska matica“? Poglejte koledarja teh društev in prepričali se bodete o žalostnem stanju slovenstva pri nas. Slovenski Gradec, o nemškutarski Gradec, kak nevreden si pač svojega lepega imena! Ko bi kdo v tem mesticu o slovenskej čitalnici znil, bi morebiti ponemčeni „purgarji“ mislili, da ga luna trka! Sicer bomo pa že še kaj prihodnjič o tem govorili, ako ti je drago, ljubi Slovenec. (Prav ljubo! „Slov.“) Danes je bil namen mojega dopisa le ta, da se nam je potreba združiti med seboj zastran volitev v deželni zbor in združili bomo se le, ako bomo volili, kakor je bil izvoljen g. dr. Razlag, enoglasno:

Šostajnčani, Marenberžani in Slovenigračani! volimo nasvetovanega gospoda! Bog pomoz! k našej slozi!

Iz Šostanja, 13. prosinca. — Just. — (Nujna reč volilcem našega okraja!) Danes se je pričelo izbiranje volilnih mož za volitev dež. poslanca. Za kmečki oddelek naše srenje spravili smo vnete možé srečno v versto, kateri bodo narodni voditelji okraja, akoravno je nekatere ta tako rekoč jednoglasno volitev zelo razkačila. To kašo so pa zoperniki že naprej bili nekoliko zvali in skerbeno iskali, zavoditi izbor, da bi vrinili možé, mevže, ki nam niso za nobeno rabo, a tokrat so fiaško naredili. Pričakujemo, da še tudi na Paki, v št. Janžu, v Skalah, v št. Ilju ktere našince dobimo. Zdi se nam silno važno in potrebno, da s temi čertami zbudimo pozornost volilcev našega okraja na neko posebno reč. Danes prejeli smo tudi poziv narodni in g. dr. Vošnjakovo knjigo „Slovenci, kaj čemo?“ — Možje! zvesto prebirajte in premišlujte te vam odkrite besede. Ne dajte se nikakor inostrancem slepariti! Zdaj mora naša slov. reč obveljati! Proč s prekanjeavci, proč z birokrati! — Veliko zaupanja nekteri stavljajo v neko osebo v Velenji, a tokrat vam odkrivam, da bi vas rada na krivo pot spravila. Varujte se volkov o ovčji koži! — Deržite se volilnega programa, ki ste ga prejeli po narodnej poti, ne dajte se opijantiti strupene žlabudre, ako nočete lastne škode, nesreče in sramote. Zmiraj tožuje ljudstvo čez stiske in nadloge — a zdaj, ko nam je zlata ura, bodete li zdaj spet zaigrali?! — Zdaj je v vaših rokah, na

vašem glasu, da si pridobimo tudi mi naše svete pravice, kakoršne že uživajo sosedje naši: Nemci, Lahi, Madjarji, kateri le preošabno in zaničljivo z nami ravnaajo; ali bomo še vedno za durmi čunte (kosti) gldali? — Visoka cesarjeva beseda je, „Prosta pot!“

Torej pomagajmo si! Ne dajte se plašiti in v kozji rog vgnati, kakor otroci, saj ste že doletni. Čuden celo čuden je guč, ki se je v naši dolini raznesel, da je nekako pismo dospelo, ki si moža, kateri pogosto ima gospodarske opravke blizo slov. Gradca, za posebno orožje najema, da agitira na vso moč kmete pridobiti in mu tudi v ta namen pomaga v lepi zastopnosti uradniški upljiv. — Še celo nepošteni pripomočki se rabijo, da bi obveljala črna pošast. — Mi se pa le čudimo, kako se more kdo tako dati oslepiti, da si za nečimurne reči voljo svoj značaj tako globoko v blato potepta. Le otroci se dajo za pisano igračo ali košček kruhove skorje premotiti, pa ne možje pošteni! — Ne molimo več svojih rok tje, da bi se nam železne verige na roke in jezik kovale! Šostajnčani! stojte kot en mož po narodnem programu našincev: — „Marnberški tehant, č. g. Jakob Meško!“ — to bodi složno naš glas! — Bog daj srečo!

Iz Vidma blizo Krškega. (Volimo slov. rodoljuba.) Minula je prva šestletna doba deželnega zborovanja, v kateri nemški dvalisti v Gradci kar nič marali niso za Slovence; tem bolj smo se začudili, ko smo dobili te dni obširno pismo, katero so podpisali: vitez Frank, Dr. C. Rechbauer in Mavricij Juda Tadej Blagotinšek (tako je namreč zapisano v krstnej knjigi na Ptujem, ker pri rojstvu tega silnega moža oče njegov še ni bil vplemeniten), naj pazimo na zdajno važno volitev, naj pokažemo svoj patriotizem s tem, da ne bomo preveč gledali na lokalne potrebe, temuč le na občno nalogo deželnega zbora („Nichts wäre in diesem Augenblicke weniger patriotisch, als wenn die Wähler sich bei ihren Wahlen mehr durch die Rücksicht auf ihre locale Interessen als durch jene auf die Wichtigkeit der dem Landtage gestellten allgemeinen Aufgabe bestimmen lassen könnten.“) Ali ste zares že tako skrhani, da nam mislite vsiliti kakega poslanca iz gornjega Štajarja? Ali mi pohlevni, čeravno po marsikterih rogoviležih popačeni kmetje, smo vendar toliko prebrisani, da se zavedamo, kam vaša taca moli! Zagotovim vas, da je ves vaš trud brez vspeha ter vas prosim, da svoj denar obračate za kaj boljega. Lansko leto so me nekteri preslepili, da sem tisto imenitno adresno nemškutarskih Videmčanov podpisal, ali letos sem se predramil, ker vidim, da vaše misli se topijo in spreminjajo ko sneg, in vendar trdite, da je vaš program izražen v Avsejskem shodu, lanskej in letošnjaj adresi. Kdo bo verjel, da se vse to strinja? Da ste v Brežcah na prave možje zadeli, to je res, samo da vam obveljati ne sme vaša! Slovenski volilci našega okraja, volite tedaj 21. t. m. možá, ki nam ga je naš domoljubni volilni odbor priporočil, — ta pa je g. Al. Lenček, posestnik na Blanci blizo Sevnice. Pokažite svetu, da vam je res mar za domače svetinje, za jezik in domovino slovensko! Stojte vsi za enega in eden za vse, da se nam kak nasprotnik ne vrine — v našo veliko škodo! Volite ga enoglasno! (G. dopisnik nam ne bo zameril, da smo zadnji del nekoliko spremenili, ker se nam je med tem časom oklic slov. volilnega odbora naznanil. Da se glasovi preveč ne razcepijo, držati se nam je odborovega nasveta. Vredn.)

MI

Iz Ljubljane A. B. 16. jan. (Agitacija zarad volitev; ktere možé bodemo volili?) Agitacija za volitve v deželni zbor se je že živo vnela in se gibljejo tudi naši protivniki, da bi spravili svoje možje zopet v

deželni zbor in nas tako tlačili zopet šest doljih let. Osnovali so tako imenovani „centralcomite“, kateri bodo delali, da nastavi kolikor mogoče nemškutarskih kandidatov. Treba je tedaj dobro gledati volilnim možem na to, kdo priporoča tega ali onega, ker ne po hudobiji, temuč tudi po nevednosti zgodi se lahko, da bi zmagal tu ali tam kak nasprotnik.

Sveta dolžnost vsacega rodoljuba, posebno pa tistih, od katerih ima narod največ zupanja, je tedaj, da čujejo dobro, da se ne vrine nikjer zvijača, ktera nam lahko mnogo škoduje. Oni naj se obrnejo do volilnih mož svojega okraja, katerim gre izvoliti prihodnje zastopnike slovenskega naroda. Na srce naj jim pokladajo veliko važnost teh volitev; kajti, ako zdaj ne zmagamo popolnoma — po nas je! Bodite tedaj pazljivi domoljubi, delajte, kar je moč, spodbujajte mlačneže, kajti mlačnost je zraven nemškutarije najhujši protivnik narodnega napredka. Mlačnost v političnem življenju škoduje nam grozno veliko in koristi le našim nasprotnikom.

Ktere možé pa bodemo volili? Volite enoglasno tiste možé, ktere vam priporoča narodni volilni odbor, kateri šteje med seboj najtehtnejša imena cele dežele, možé, od katerih veste, da se trudijo le za blagor dežele. Poziv na vse rojake razposlal se je že po vsej deželi. Kandidate, ktere vam navetuje po tehtnem prevdarjanju in po dogovorih z domoljubi po deželi, te kandidate volite vsi složno in enoglasno, ne cepite glasov na več strani, da ne dobite na zadnje nobenega narodnega moža za svojega zastopnika! Le v edinosti in v slogi je gotova zmaga! Zatorej ne nehajmo od dela do zadnjega trenutka. Bog daj srečo!

Iz Notranjskega. (Ktera moža bomo tu za poslanca volili?) V Planini so 14. t. m. izbiralce volili, kateri bodo 26. t. m. v Postojni dva poslanca za deželni zbor odločili. Pri najneugodnem vremenu in ko je že bila cesta iz Unca in Lazov pod vodo, se je od 103 volilcev Planinske občine volitve le 55 vdeleževalo. Odbrali so osem izbiralcev, ki so med 36. in 51. glasovi nam same domorodne može dali, in se tudi po pravici smemo zanašati, da nam bodo naša prejšnja poslanca, domoljuba častita gospoda dr. E. H. Costa in Korena v deželni zbor volili. Pokažimo svetu, da smo hvaležni in cenimo možé, ki so naši branitelji in potreb naših zagovorniki! Nova volitev bo obema gospodoma zaupnica, da se njih volilci z njunim dozdanjim delovanjem popolnoma vjemajo. Sliši se tu pa tam, da bi se nam rad kak uradnik vrinil; ali za Boga! Kedar prideš v pisarnico, tožijo ti gospodje eden spred družega, kako so obloženi z delom in koliko imajo zastalega. Ne jemljimo jim torej priložnosti, da so pri svoji službi in pri opravkih, za ktere so plačani. Ako jih v deželni zbor volite, jim le krivico delate, ker morajo domača opravila, katerim se velikokrat mudi, cele mesece odlagati, vi jim pa poverh, da vaše delo zastaja, še plačujete, ko jim v deželnem zboru k dnini pomagate. Ako vam terdijo, da vam dobro želé in pomagati hočejo, prav je, da imajo tako blago voljo, ali prašam vas, ali nimajo gospodje uradniki najlepše priložnosti vam pomagati, da vam na roko gredó v kanceliji in da vaše potrebe in pritožbe hitro rešujejo. Ako so toliko vneti za vaš blagor, zakaj vam vsaj teh stroškov ne prihranjajo, ki jih imate, kedar njih nemške dopise od Poncija do Pilata nosite in na zadnje le še pravega ne zveste! Plačujete pač, da imajo nemške in slovenske formularje, — pošiljajo vam pa samo nemške, ki so vam toliko jasni, kakor bi bili kineški! Le po dolgosti ali barvi papirjevi sodite, kaj ta ali una pisarija pomenja. Ne spravljajte torej uradnikov po volitvah v zadrege; saj vam je znana resnica, da nihče ne more služiti dvema gospodoma: vam domá — in pa popustivši vaša dela —

doli v Ljubljani. Gospoda dr. Costa in Korena pa poznamo ko neprestrašena poštenjaka in veselili se homo, kedar bomo zagotovljeni, da tudi hočeta našo volitev sprejeti. Bog daj, da bi bili tudi Pivčani, Senožečani in Bistričani naših misli! Pomagajmo si sami, in Bog nam gotovo pomaga!

Iz Istrije. 3 (Kako se bo tukaj volilo?) Klic „izpod Triglava“ zastran novih volitev mi je tako zelo dopadel, da sem v globočini svojega srca izdihnil in rekel naj bi se povsod tako zgodilo, naj bi si Slovenci volili svoje ljudi za zastopnike v deželne zборе in se tako rešili ptujčeve pete! Ali bojim se zeló, zlasti za naše volilne okraje, da bo ta glas ostel le „glas vpijočega v puščavi“. Tu pri nas se vse tako suče in ravná, da imamo prav malo upanja, da se bo tukajšnjim prebivalcem slovenskega rodú kaj več zastopnikov v dež. zboru pridobilo, ker je gospoda večidel čisto vsa poitalijančena, kmet je pa na vse strani tak revež, da mu ga ni kmalo para. Za volitev se ali ne meni ali pa tudi nima nobenega upliva! Izvzamem pa rade volje edino Liburnijo, ker tam se jih še nahaja nekaj vrlih mož, ki ne trobijo v laški rog, ki se zavedajo svoje slovenske narodnosti in matere Slave in ki s ponosom kličejo: Mi smo mi! — Tam se je tedaj še nadjati, da bodo ktereга domoljuba v dež. zbornico poslali; če pa ne, bo nam to znamenje, da so Slovani v Istri le še po imenu, — kar pa Bog ne daj! Kakor hitro pa kaj gotovega zvem, pišem brz. (Lepo prosimo! Vred.)

Ptuje dežele.

Rusija. „Invalid“ piše, da šteje zdaj ruska vojna 700.000 mož, in le 6 tednov je treba, pa gre že lahko v ogenj. Kmaló bode tudi gotovih 300.000 iglenic in 300 po novem kopitu narejenih topov.

Turčija. Nov francoski zastopnik Bourrée je bil oni dan od sultana sijajno sprejet, tako da se je ruski poslanec zoper to pritožil. Vlada je tudi volje 150.000 m. v orožje poklicati, ali mislimo, da jej ne bodo več na noge pomagali ne ti, ne prijatelj Napoleon, ki slabotnim tako rad pod pazho sega na videz! Okoli Kleka menda vse mrgoli turških vojakov. Pa tudi Srbi in Črnogorci ne drže križem rok in so na vse pripravljani. Srbija postavi koj lahko 160.000 mož v orožje.

Grška. Minister Komunduros je očitno izrekel, da ne morejo Grki sočutja do svojih krvnih bratov zatajiti, kar nam kaže, da je vlada volje svojim nesrečnim bratom zdatno pomagati.

Italija. Kralj je deputaciji, ki mu je adresu izročila, rekel, da se bodo finančne zadeve kmalo poravnale in da se bode tudi rimsko vprašanje po narodnih zahtevah rešilo. Adresa pa tudi nekaj zastran boljše uravnave laške in avstrijske meje omenja, — kar naj bi si naša vlada k srcu vzela, dokler je še čas!

Francoska. Napoleonu gre zdaj razstava najbolj k srcu, zato je za Turka, za Narvaeze, za Angleže in Johnsona in se menda tudi že z Rusom pogovarja, da bi se mir vsaj za ta čas ohranil.

Naznanilo.

Národní volilni odbor, čegar poslanice ste brali na prvistrani 7. lista, priporoča po nasvetu, iz dežele prejetem, in po skupnem posvetovanju 11. in 15. t. m. za poslanca kranjskega deželnega zbora:

I. Volilcem mest in trgov:

1. Za Ljubljano: gosp. dr. Lovro Tomana in gosp. dr. V. Kluna, mestjana ljublj. in profesorja na Dunaji.

2. Za Idrijo: gosp. viteza Antona Gariboldi-a, grajšaka v Ljubljani.

3. Za Kranj in Loko: gosp. Mateja Pirca, trgovca in župana v Kranju.

4. Za Tržič, Radolico in Kamnik: gospoda dr. Valentina Preveca, advokata in župana v Kamniku.

5. Za Postojno, Vrhniko in Lož: gosp. barona Janeza Schlojsniga (dozdanjega njih poslanca).

6. Za Novomesto, Kostanjevico, Krško, Črnomelj, Metliko in Višnjo goro: gosp. Janeza Kastelca, posestnika in svetovalskega tajnika.

7. Za Kočevsko mesto in Ribnico: gospoda Franca Sovana, posestnika in Ljubljani in Kočevji.

II. Volilcem kmetiških sosesk:

1. Za ljubljansko in vrhniško okoličico: gosp. dr. Jan. Bleiweisa (dozdanjega njih poslanca) in gosp. Fidelija Terpinca v Ljubljani.

2. Za Kamnik in Brdo: gosp. Janeza Tomana, dekana v Moravčah (dozdanjega njih poslanca).

3. Za Kranj, Tržič in Loko: gospoda barona Antona Zoisa na Brdu nad Kranjem in Antona Kosa, prošta v Ljubljani.

4. Za Radolico in Kranjsko goro: gospoda Lovro Pintarja, fajmoštra na Breznici.

5. Za Postojno, Planino, Senožeče, Lož in Bistrico: gosp. dr. Etbina Kosta, župana ljubljanskega, in gosp. Matija Korena (dozdanja njih poslanca).

6. Za Vipavo in Idrijo: gosp. Jurija Grabrijana, dekana v Vipavi.

7. Za Novomesto, Kostanjevico in Krško: gosp. Jožefa Zagorca, posestnika v Št. Jerneji (dozdanjega poslanca).

8. Za Trebno, Zatičino, Žužemberk Mokronog, Litijo in Radeče: gosp. Santo-Tre-ota, dr. Jožefa Rozina, advokata v Novem mestu, in grofa Jožefa Barbo-ta, grajščaka v Rakovniku.

9. Za Kočevje, Lašče in Ribnico: gospoda Luka Svetca (dozdanjega poslanca) in Petra Kozlerja v Ljubljani.

10. Za Črnomelj in Metliko: gosp. Janeza Kapele-ta (dozdanjega poslanca).

Žitna cena.

v	pšenice		reži		ječm.		ovsa		turšica	
	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.
Mariboru	6	50	4	57	—	—	1	93	3	40
Celju	6	64	5	10	3	75	2	22	3	30
Ptují	6	14	4	10	—	—	1	86	3	30
Ljubljani	6	51	4	12	3	16	1	95	—	—
Kranju	6	93	4	17	—	—	1	96	4	—
Novem mestu	6	20	4	5	3	16	1	56	3	50
Celjovcu	7	93	5	90	5	10	2	46	—	—
Beljace	8	31	6	10	5	14	2	73	—	—
Terbižu	6	44	5	12	—	—	2	17	—	—
Varaždinu	6	53	4	21	—	—	1	75	3	20
Zagrebu	4	10	—	—	1	48	1	75	—	—
Sisku	7	20	—	—	—	—	1	75	—	—

Dunajska borsa 18. januarja 1867.

5% metalike	58.10
5% nacional	69.70
1860 derž. posoj	84.70
Bankine akcije	721.—
Kreditne	158.10
London	132.40
Novi zlati	6.27
Srebro	131.50

OGLASNIK.

Prebivalcem

Pliberškega okraja

naznanjam, da bom v prihodnje tudi v Pliberce posloval, in sicer za zdaj te-le dni:

1. in 21. februarja,
7. in 21. marca
4. in 25. aprila
9. in 23. maja
6. in 19. junija.

Stanoval bom v gostilnici gospoda Jezernika.

V Velikovcu meseca januarja 1867.

Dr. Valentin Pavlič,
advokat.